

Poro ilo medijskih objav

16.12.2014

Objave v poro ilu:

MEDOVERNET

1

KAZALO - zbirni list objav

MED.OVER.NET

16.12.2014

Delo

Stran/Termin: 15

SLOVENIJA

Naslov: Knjižni molji, zelo kratek uvod

Vsebina: Strastni bralci Po ve ini so to ženske, ki so po naravi introvertirane– Njihovo zato iš e postaja splet

Avtor: Valentina Plahuta Sim i

Rubrika, Oddaja: KNJIŽEVNI LISTI

Žanr: PORO ILO

Naklada: 39.340,00

Gesla: MEDOVERNET

16.12.2014 Delo

Stran/Termin: 15

Naslov: Knjižni molji, zelo kratek uvod

Avtor: Valentina Plahuta Sim i

Rubrika/Oddaja: KNJIŽEVNI LISTI

Žanr: PORO ILO

Površina/Trajanje: 1.099,57

Naklada: 39.340,00

Gesla: MEDOVERNET

Knjižni koktajl (od leve proti desni): Jasna Dimec, Lučka Remec, Živa Šorn, Laura Komparič in Petra Bališ FOTO JASNA DIMEC

Knjižni molji, zelo kratek uvod

Strastni bralci Po večini so to ženske, ki so po naravi introvertirane – Njihovo zatočišče postaja splet

Knjižni molj, book worm, rat de bibliothèque, topo di biblioteca ... tako slikovito različni jeziki opisujejo osebo, ki je obsedena s knjigami. Mi jih povezujemo z molji, v anglosaškem svetu s črvi, za latinski svet pa so to knjižnične miši in podgane. Kdo so torej ljudje, ki jih daje obsedenost s knjigami in branjem?

VALENTINA PLAHUTA SIMČIČ

Knjižni molj je po slovarski definiciji človek, ki zelo veliko bere, študira in ljubi knjige v njenih različnih pojavnih oblikah. Za razliko od mnogih drugih odvisnosti in obsedenosti je obsedenost s knjigami največkrat pozitivna, saj branje razvija človeško inteligenco, empatijo, analitično mišljenje, sposobnost koncentracije, zmanjšuje stres in še kaj.

Kaj je značilno na knjižne molje, kakšne vrste ljudje so to? Vsak knjižni molj ima zagotovo krasno knjižnico, v kateri nenehno zmanjkuje prostora za nove knjige. Vsak ima tudi priljubljen kotiček, v katerem bere – nekateri za pisalno mizo, drugi v fotelju, na kavču ali celo v postelji. Na stenah imajo nemara plakat s kakšnim citatom iz knjige njim najljubšega pisatelja. Še vedno si jih predstavljamo s tiskano knjigo v roki, čeprav mnogi že uporabljajo bralnike. In velika večina strastnih bralcev so ženske – na kar v nadaljevanju opozarja tudi ena od naših sogovornic.

Po karakterju so povečini introvertirani, raje se družijo s knjigami kot z ljudmi, kajti knjigam najbolj zaupajo. Zelo pogosto jih boste srečali v javnih knjižnicah, na literarnih branjih in večerih ali pa celo na kakem literarnem potovanju do pesnikovega groba ali njegove rojstne hiše. Kljub temu so tudi družabni, ponavadi najdejo kako sorodno dušo, s katero razpravljajo o knjigah. Zelo pogosto imajo na nosu očala, v njihovi beležki pa je neskončen seznam knjig, ki si jih želijo v življenju prebrati. Seveda so to samo stereotipi, a kako zrno resnice je v njih.

Hermiona in njen literarni blog

Kje v Sloveniji lahko najdemo knjižne molje? Povsod najbrž, čeprav zadnje čase njihovo zatočišče vedno bolj postaja medmrežje. O knjigah pišejo blogi, se o njih pogovarjajo po facebooku, razpravljajo na forumih itd. Zanimive in inteligentne zapise o knjigah in vsem, kar je povezano z njimi, objavlja gospa, ki se podpisuje kot **Hermiona**, na blogu

z imenom *Hermionin literarni blog*. Svojega pravega imena noče razkriti javnosti, povedala pa nam je nekaj stvari o svoji knjižni obsesiji. Njena ljubezen do knjig se je začela v tretjem razredu osnovne šole, ko jim je učiteljica na zelo zanimiv način brala iz knjige *Drejček in trije Marsovčki*. Od takrat bolj ali manj ves čas bere, čeprav v nekaterih obdobjih več, v drugih pa manj.

Hermiona opozarja na to, na kar smo opozorili že prej – knjižni molji iščejo somišljenike. »Moj bralni okus je v veliki meri oblikovala prijateljica, ki sem jo spoznala na Amazonu, kjer je bila redna recenzentka knjig. Nikoli se nisva osebno srečali, a mi je bližja od marsikaterega znanca ali znanke, s katerim se vsakodnevno srečujem. Med dopisovanjem se je namreč pokazalo, da sva si precej podobni in da imava radi enako vrsto knjig. Knjižni molji bodo vedeli, kakšno zadovoljstvo je, če najdeš sorodno dušo, ki ima rada iste knjige,« pravi Hermiona.

Prvo odskočišče pri iskanju sorodnih duš so lahko spletni forumi. Eden takih je forum *Knjižni molji* na portalu *MedOverNet*. »Na forumu se zbira odlična družba pisateljev in pisateljic, prevajalk, kritikov, knjižničark, predvsem pa ljubiteljev knjig in branja. Forum je precej drugačen od ostalih slovenskih forumov. Žaljivih komentarjev skoraj ni, čeprav se krešejo mnenja o tej ali oni knjigi ali literarni nagradi. S pomočjo tega foruma sem spoznala odlične slovenske pisateljice in pisatelje ter njihova dela, ki bi jih sicer z lahkoto zgrešila,« pravi naša sogovornica.

S pisanjem kratkih prispevkov na forumu *Knjižni molji* so nastali zametki za njen lastni literarni blog. Ta navada se je tako razvila, da ima zdaj pogosto občutek, da ni dokončno opravila s prebrano knjigo, če o njej česa ne napiše. »*Hermionin literarni blog* mi je v veliko veselje. Seveda bi si želela, da bi bil obisk bloga večji (zdaj okrog štirideset obiskov dnevno) in da bi obiskovalci več komentirali, a je tudi tako, kot je, v redu. Imam nekaj zvestih bralcev, ugodnih mnenj ljudi, ki jih cenim, in to mi zadoštuje,« pravi Hermiona.

Knjižni koktajl – pet žensk in knjige

Pet knjižnih moljic je zbranih v facebook skupini *Knjižni koktajl*. Ko smo jih prosili, naj se predstavijo, so odgovorile takole: »*Knjižni koktajl* sestavlja pet žensk različnih karakterjev, okusov, pogledov na svet ter osnovna, glavna sestavina – knjige.« Ideja o »bralnem« klubu *Knjižni koktajl* se je porodila pred približno dvema letoma, ko

sta prijateljici **Petra** in Živa sedeli ob kavici na terasi ter ugotovili, da imata skupno strast – branje knjig. Obe sta se strinjali, da bi tak način druženja morali ponoviti, ter se dogovorili, da povabita zraven prijateljice. Pridružile so se jima še Lučka, Jasna in Laura, šesta punca pa je po prvem srečanju »pobegnila«, saj se v takem načinu druženja ni našla.

»Ker ima branje knjig na vsako izmed nas podoben učinek, vsaka od nas pa preferira drugačen žanr (kriminalke, klasika, duhovnost, romance, zgodovinski romani, priročniki ...), smo se dogovorile, da vsakič ena določi 'svojo' knjigo, ki jo moramo prebrati do naslednjega srečanja. Na srečanjih knjigo predelamo 'po dolgem in počez'. Poleg poglobljanja v vsebino raziskujemo obdobje, kraje, zgodovino, v kateri je delo napisano, in si s tem pričaramo pravo popotovanje, ki ga umestimo v svoje življenjske izkušnje in seveda v dani trenutek. Če je v knjigah na primer omenjen kateri od glasbenikov, na računalniku predvajamo glasbo omenjenega izvajalca, avtorje, omenjene v knjigi, 'poguglamo' in preverimo njihova ostala dela, morda kakšno od njih naslednjič celo preberemo.

Prav tako s pomočjo spleta 'običajno' kraje, omenjene v knjigi. Včasih iz knjige celo ukrademo recept. Kljub temu da je večkrat težko uskladiti pet žensk, se vedno z veseljem in vsemi 'močmi' potrudimo, da srečanje uspe,« opisuje druženje Petra. V tem času so doživele tudi rojstvo knjige *Mamamorfoza* njihove članice Žive. V nastajanju je njena nova knjiga. Kot žirantke so sodelovale pri enem od literarnih natečajev.

Mentorica v bralnih krožkih

Do **Nataše Škofic Kranjc** smo prišli prek Mance Košir; gospa je namreč mentorica v študijskih bralnih krožkih, ki jih je pobudila Manca Košir. Takole se je predstavila: »Moj štiriletni vnuk pravi, da je služba od babi knjiga. Seveda ne pozna razlike med pojmom služiti in biti poklican – jaz namreč pravim, da sem bila poklicana h knjigam, da so knjige 'moj poklic'. Zadnjih petnajst let berem res veliko. Sem namreč mentorica v precej gorenjskih študijskih bralnih krožkih, ki so na začetku nosili ime dr. Mance Košir, ker je na Andragoškem centru Slovenije pomagala pri njihovih začetkih. Okoli deset ljudi se srečuje enkrat ali dvakrat

na mesec ob pogovoru o doma prebrani knjigi.

Kako izbiramo knjige, nas sprašujejo največkrat. Izbrati zanimivo knjigo res ni težko – najtežje je najti v bližnji knjižnici v istem času dvanajst izvodov istega naslova; če je to trenutno popularna knjiga, je seveda nemogoče. Zato iščemo neznane knjižne dragulje, brskamo med klasiki, beremo z zamikom, gledamo sezname zanimivih branj iz različnih medijev ... Ja, letos v nobenem krožku spet ni nobenega moškega – žal.

Vsako srečanje (in vsaka knjiga) je v rokah drugega človeka: moderatorka knjige in dogodka vodi pogovor o tistem, kar utegne krožkarice zanimati ne le o knjigi, temveč tudi ob njej. Vključi zgodovino, pisateljevo vpletenost v zgodbo, lastne vtise o pokrajini, kjer se gibljejo glavne osebe; včasih so na mizi slaščice, tipične za kraje iz knjige, ali pijača, ki jo pijejo moški v romanu. Tudi poglobljena analiza nam včasih koristi, saj denimo nobelovci, svetovni klasiki, bookerjevi nagrajenci ali romani s kresnikom zaslužijo kakšno besedo več.

A bistven je pogovor, ne predavanje. 'Mojih' študijskih krožkov je na sezono – od jeseni do poletja – šest do deset. V vsakem preberemo povprečno dvanajst knjig na leto in seveda se nekatere pojavljajo v večini krožkov, nikakor pa ne vse. In seštevek je precejšen. Tudi število prebranih strani je kar veliko ... Berem tudi samo zase.«

Preprosto bralka

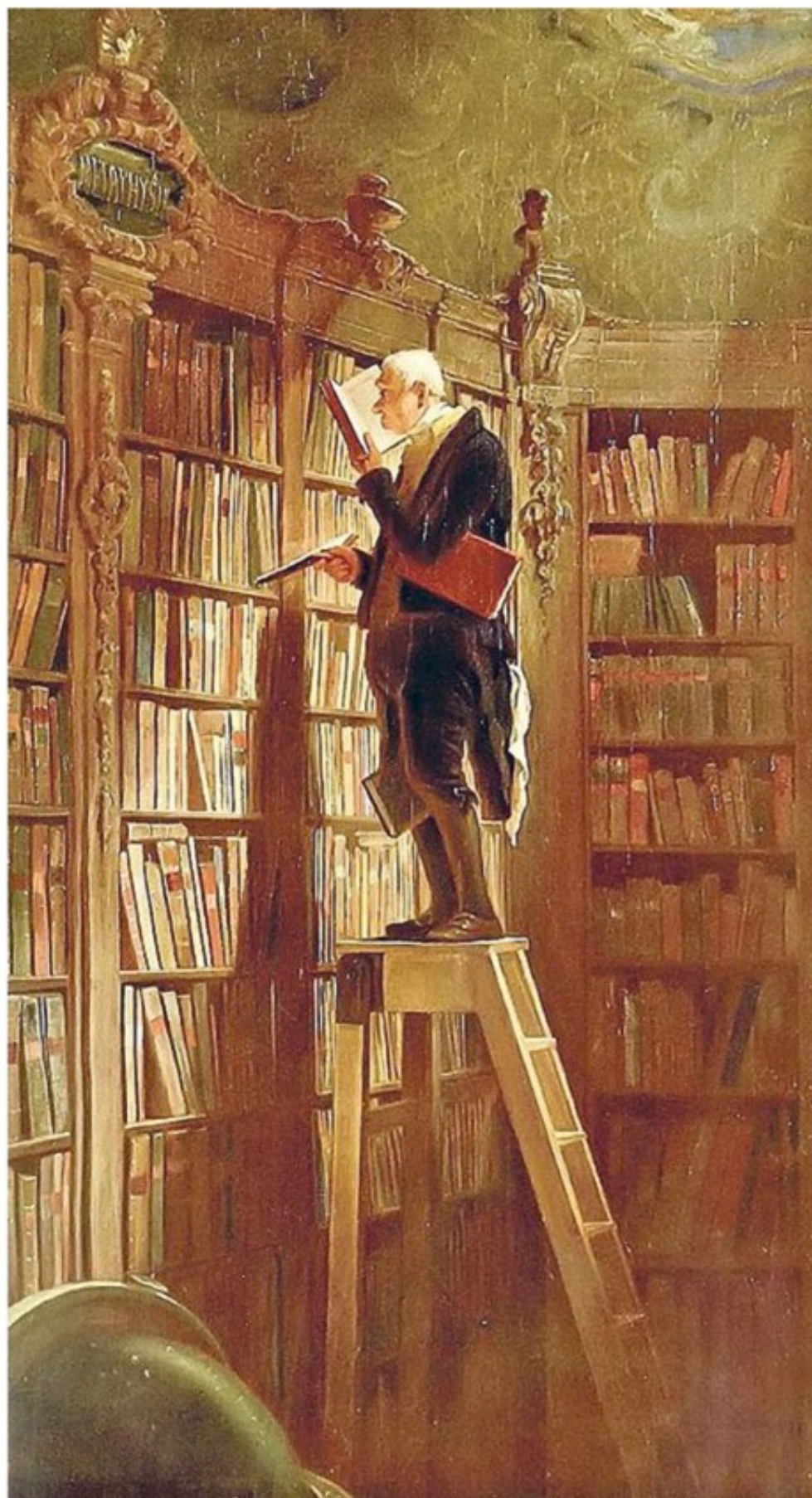
Upokojena profesorica slovenščine **Mojca Seliškar** je knjižna navdušenka, ki nam je o svoji bralski strasti povedala tole: »Branje se mi zdi vse manj samoumevno, kljub svobodnosti upokojenskega obdobja. Ni več nujno strokovno niti obvezno leposlovno, domače in maturitetno branje, ki učitelja veže enako ali bolj kakor dijake, niti branje za spremljanje knjižnih novosti, kar se tudi nekako spodobi učiteljici materinščine. Napočil naj bi čas razbremenjenih srečevanj s knjigo. A s katero, kakšno knjigo? Naj bo okno ali zastor nemirnega sveta?

Včasih se zdijo v primerjavi s trenutnim življenjem vse knjige balast ... Vseeno. Ko mislim na branje, se zalotim, da mislim na prozne zvrsti, predvsem na romane. Po ezija kot da ni branje, bolj iskanje nečesa več. Romane vedno preberem do konca, tudi če spregledam intrigo, najlepše presenečenje so avtorjeve dobre rešitve, slog, in ker je slog menda človek, tudi za vsem nevsiljivo navzoča pisateljeva osebnost.

Včasih lektoriram strokovna ali leposlovna besedila. To je posebne vrste branje, nekaj podobnega je prevajanje. Zna biti dolgočasno, a pogosto je prava lingvistična psihologija. Koliko beseda, jezikovna struktura, celo raba ločil pove o piscu. Zdaj je tudi čas za stare dolgove (ki ne bodo nikoli poravnani) in stare ljubezni, za ponovno branje; letos sem se vrnila k Boženi Němcovi in Laurenceu Sternu. In seveda za mladinsko književnost z njenimi privlačnimi ilustracijami vred. Pa za kaj tretjega, o rožah ali kačjih pastirjih.«

KNJIŽNI MOLJI KOT LITERARNI JUNAKI

Knjigoljubci se včasih pojavijo tudi kot osrednji junaki knjig. Spomnimo se na Schlinkovega *Bralca*, ko najstniški fant doživi iniciacijo v spolnost skozi odnos s starejšo žensko, kot predigra pa jima služi glasno branje literature. Mladi Kafka v Murakamijevem romanu *Kafka na obali* pobegne od doma in najde zatočišče v privatni knjižnici, kjer se prepletata magija iz knjig in magija, ki ima drugačen izvor, ponovno pa imamo opravka s seksualnim prebujenjem. Še ena taka knjižna obsedenka je Matilda v knjigah Roada Dahla, čudežno dete, ki lahko s pomočjo uma tudi premika stvari.

Der Bücherwurm, slika iz leta 1850, je delo slikarja Carla Spitzwega.